

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedej in praznikov, ob 18. uri v
datumu naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
tematno D 18.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se v upravi „TABORA“:
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštnedeklaraci-
on št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sobota 24. marca 1923.

Številka: 67

Nemški mandat.

Maribor, 22. marca.

Po milosti volilnega zakona so torej Nemci dobili v našem volilnem okrožju svoj mandat brez količnika. Nas to ne razburja in ne pade nam v glavo, da bi Nemcem s kakimi izrazi negodovanja delali veselje. Dokazali smo jim že včeraj s številkami iz posameznih volišč, da je najmanj polovica takozvanih nemških glasov potekla iz popolnoma slovenskih občin, kjer ni absolutno nobenega Nemca, ampak kvečemu nekaj še iz avstrijskih časov zaslepljenih štajercijancev ali nemškutarjev. Imena občin, ki smo jih navajali že včeraj, in številke nam to jasno dokazujejo.

Ze sam način nemške agitacije je bil tak, da je nedvomno podan dokaz, da so Nemci reflektirali na slovenske glasove in jih lovili. Slovenski letaki, s katerimi so bile preplavljene Slovenske gorice, Haloze, konjski okraj itd. in ki so valili za 6. škrinjico, so jasen dokaz za to. Ako ste, g. Schauer, hoteli same res nemške glasove, čemu slovenski letaki? Ako ste hoteli same nemške glasove, čemu so isti agitatorji lazili okoli slovenskih čmetov in viničarjev in jim sugerirali, naj glasujejo za stare avstrijske čase? Hočete dokazov? Metoda Vaše agitacije je bila ista kot pod Avstrijo, samo še vam je manjkala v rokah oblast, ki bi jo bili izrabili v teroristične svrhe, kakor ste pod Avstrijo to izbornu znali. Številke kažejo, da je skoro polovica vseh vaših glasov bila oddana od takozvanih „deutschfreundliche Slovenen“, od rene-zatov, od poturic.

In vi, g. Schauer, ste ponosni na ta nemški mandat? Če ste, potem vemo, da je vaša in nemška politična morala še vedno pod ničlo.

Zakaj predočite si: vkljub temu, da ste si pomagali z glasovi nezavednih Slo-
vencev, vkljub temu, da je tudi vse, kar je res nemško, glasovalo za vas, vkljub vsemu temu ni vseh za vašo listo odda-
nih glasov niti 5% vseh volilnih upravi-
čencev. Pravih, čistih nemških glasov ni
niti 3%. In to naj bi bil nemški plebiscit?
To naj dokazuje vašo moč v Sloveniji, s
katero treba računati? Baš te volitve so
dokazale, kako majhen drobec ste v mor-
ju našega nacionalnega življa. Baš te
volitve so jasno dokazale, da v polni me-
ri uživajte vse pravice, ki vam kot manj-
šini gredo po mednarodnih pogodbah, da
vse zahtevati nimate pravice, da zlasti
pogajanja ali kak sporazum. Igra slučaja
in slovenski glasovi so vam trenutno
dali mandat — prvič in zadnjič.

Do mandata vam je pripomogla tudi
nesloga slovenskih naprednih strank. —
Naj se potrka tudi tozadevno na prša
vsi oni, ki so tako ošabno odklanjali pred
početkom volilne borbe roko sprave in
sloge naprednjakov. Tudi njih zadene
krivda, da si dele mandate tri nenačelo-
valne, protidržavne stranke: Korošec,
Radić in Nemci. G. Schauer bo brez-
domno »užaljeno« dvignil svoj glas, da
Nemci niso proti državi. In vendar je
dejstvo, da se je vršila v naših obmejnih
krajih ob Muri agitacija za nemško li-
sto tudi s strani avstrijskih Nemcev pod
krinko plebiscita.

Radićeve izjave in fantazije.

On hoče »pravičen sporazum«. — Radikalci morajo priti s konkretnimi predlogi.
— Po sporazumu naraste dinar za 12 točk. — Radićeva brzojavka Hardingu.
Do 15. aprila bo čakal na predloge iz Beograda.

Zagreb, 28. marca. (Izv.) Urednik
zagrebških »Novosti« je imel razgovor s
Stjepanom Radićem, ki je med drugim
izjavil: Stranke sporazuma, vračunši
Davidovića, so dobile skupno 180 man-
datov. Mi zavzemamo stališče, da v Sr-
biji ni zmagala vidovdanska ustava, tem-
več srbska koncentracija. Na naši strani
pa stoji Spaho v imenu Bosne, Korošec
v imenu Slovenije in Davidović v imenu
Srbije kot izraziti pristaši sporazuma s
Hrvatii. Glavno vprašanje obstoji za en-
krat v tem, ali bodo radikalci obnovili
koalicijo z demokrati. Če se bo izkazalo
za potrebno in ko bo napočil primeren
trenutek, bomo odšli v Beograd, ker ni-
kakor ne mislimo dopustiti, da bi radi-
kalci vladali še nadaljna štiri leta. V
tem slučaju bomo zasledovali tako poli-
tično taktiko, da bo prišlo do novih vo-
litev. Mi nikakor ne zahtevamo od beo-
grajske vlade, da se nam ukloni ali uma-
kne, a tudi mi se tej vladi ne bomo uklo-
nili ali umaknili. Nismo se organizirali
proti Srbom, temveč proti beograjski
vladi, do dosežemo pravičen sporazum
med Hrvati in Srbi.

Na vprašanje, ali bi bil mogoč spora-
zum z radikalci, je Radić odvrnil: Pred-
vsem bi morali priti radikalci k nam s
konkretnimi predlogi. Izgleda sicer, da
so radikalci končno vendar prišli do spo-
znanja, da je sporazum s Hrvati neob-
hodno potreben. Vsa pogajanja bi se mo-
rala voditi v Zagrebu, a v Beogradu le
sankeionirati. Prvi pa mora priti Beo-
grad. Radikalci nam sicer že ponujajo
štiri ministrska mesta, ki pa jih mi oš-
ločno odklanjamo vse dotlej, dokler ni
dosežen popolni sporazum. Na kaki bazi
naj bo ta sporazum, za enkrat še ne mo-
rem ničesar povedati. Če pa pride do ho-
ja, smo tudi na to pripravljeni. Zbrahe
imamo vse svoje moči. Ta boj pa ne bo
naperjen proti srbskemu narodu, temveč
zgolj proti beograjski vladi. Zagrebu
pripade naloga, da ponudi sporazum
ali sprejeme, ali pa na podlagi stavljenih
predlogov nadaljuje pogajanja. Povdar-
jam pa, da to ne bi bila pogajanja v tem
smislu besede, temveč razgovori, ker po-
gajati se je mogoče samo s sovražnikom,
ne pa v na zunanji enotni državi. Po dose-
ženem sporazumu bomo mi odšli v Beo-
grad in dinar bo narasel za nadaljnjih 12
točk. Začetek vsakega sporazuma je, da
priznavajo Hrvati samo hrvatsko narod-
no zastopstvo in da hočejo s svojimi
predstavniki čimprej priti v stike. Pri-
znavamo enotnost države, in ne maramo

nikakih zunanjih intervencij in nikake
revizije, zahtevamo pa spoštovanje naših
pravic ter si pridržujemo pravico, da sa-
mi informiramo, inozemstvo o pravem
položaju cele zadeve. Ravno danes sem
odposlal predsedniku Hardingu brzojav-
ko, da ga informiram, da obstojajo v tej
državi številčno močnejši republikanci
kakor pa vlada. Prepričan sem, da bi
lahko prišlo do sporazuma, ker smatram
sedaj za najugodnejši trenutek, da se re-
ši ne samo hrvatsko in slovensko, temveč
tudi bolgarsko vprašanje. Če pa ne bo
prišlo do sporazuma, bomo podvzeli med-
narodno akcijo, povdarjam, akcijo, ne
intervencijo, da na ta način pridemo do
svojih pravic. Toda tudi v tem slučaju ne
rečem, da ne bi šli v Beograd, ker ne vo-
dimo frankovske politike. Pa tudi v Beo-
gradu ne bomo v obstrukciji, ker sem
mnenja, da bo to le še poostrišlo nesoglas-
je med Srbi in Hrvati. V ustavi se mora
izpremeniti vse, čemur nasprotuje večina
naroda.

V nadaljnjem razgovoru je Radić go-
voril o Spahovem uspehu v Bosni, ter o
pomenu svojega nastopa v Bosni, povdar-
jajoč, da se cela Bosna nagiba k njemu.
Izjavil je, da bo Bosna postala arena, v
kateri bodo tekmovali Srbi in Hrvati
med seboj, ker ni niti srbska, niti hrvat-
ska. Spaho in dr. Korošec morata iti z
nam, kajti, če tega ne storita, bosta pri-
prihodnjih volitvah zopet izgubila s po-
vršja. Radić tega se nas ne sme taksirati
s 70, temveč s 120 mandati. H koncu je
Radić izjavil, da bo čakal do 15. aprila
na predloge iz Beograda. Če do tega časa
ne bo sprejel nobene ponudbe, bo kljub
temu poslal svoje ljudi v Beograd, kajti
do sporazuma mora priti. Ne zahtevamo
nikake mednarodne kombinacije za ure-
ditev naše države, ker smatramo to, kar
je, za aksiom. Še pred 25. marcem prič-
nujemo prihod Ljube Jovanovića, da stopi
v imenu vlade v stik s predstavniki
hrvatskega naroda.

H koncu je vprašal urednik »Novosti«
Radića, kako misli glede ustanovitve re-
škega konzorcija, na kar je Radić od-
vrnil: Ne bomo pozabili naših bratov, ki
jih je beograjska vlada zapustila v ita-
lijanskem suženjstvu. Napačno raču-
najo Italijani, ako upajo v slučaju kaka-
ga spopada na hrvatsko podporo. Italija-
ni naj si zapomnijo, da bodo imeli v slu-
čaju spopada oprava s celim narodom
in ne samo z beograjsko vlado in 200.000
vojakov iz naših pokrajin bo pokazalo
Italijanom pot nazaj preko morja.

Opatijska konferenca.

Naša delegacija odločno odklonila italijanski načrt. — Dr. Ninčić na potu v
Opatijo.

Opatija, 23. marca. Včeraj predpol-
dne so naši delegatje skupaj z eksperti
pretresavali italijanski načrt. Ob istem
času so je vršila seja italijanskih dele-
gatorv in ekspertov, ki so se posvetovali
o našem načrtu. Popoldne ob 5. uri pa se
je vršila seja cele komisije, na kateri je
naša delegacija izrekla temeljito kritiko
italijanskih predlogov. Argumenti naše
delegacije so tako vplivali na italijanske
delegatje, da so sklenili predruhati svoj
načrt. Naša delegacija je izjavila, da niti
vlada niti javnost ne dovolita take re-
šitve kot jo zahteva Italija. Senator
Quartieri je nato izjavil, da so naši pred-
logi v ostrem protislovju z italijanskim
stališčem, zato bo delegacija o tem obve-
stila svojo vlado. Dr. Rybař je nato še
ponovno razložil naše argumente proti
italijanskemu načrtu. Danes ni pisanje

seje; diskusije se nadaljujejo na jutri-
šnji seja.

Suša k, 23. marca. Danes dospe semi-
kaj na potu čez Sarajevo in Dubrovnik
zunanji minister dr. Ninčić.

—□—

BORZA.

Curie, 23. marca. (Izv.) Predborza:
Pariz 36.00, Beograd 5.55, London 25.33,
Berlin 0.0259, Praga 16.52, Italija 26.50,
Newyork 539.50, Dunaj 0.00755, žigosane
krone 0.0076, Budimpešta 0.12, Varšava
0.013, Sofija 3.60.

Zagreb, 23. marca. (Izv.) Pariz 6.44
—6.50, Svica 18.08—18.14, London 4.58—4.60,
Berlin 0.469—0.473, Dunaj 0.136—0.137,
Praga 2.9075—2.9275, Italija 4.73—7.55, New
york 97.25—97.75, Budimpešta 2.05—2.15.

—□—

Radikalci in separatisti

Radikalci se zadnja dva dni že pri-
jemajo za glavo, češ, vendarle nas je pre-
malo, separatistov in defetistov pa pre-
več. Nekateri radikalni listi so se že vzbu-
dili iz volilne oziroma »zmagoslavne« o-
motice in presojaajo položaj s kritičnim
očesom. Kmalu bo nemara tudi v radi-
kalne vrste prodrlo spoznanje, da bi
radikalci bili morali svojo volilno jezo
izliti na očitne državne nasprotnike, ne
pa da so s tako vehemenco bičali ravno
demokratsko stranko, katere monarhizem
in unitarizem sta izven vsakega dvoma.

Vsa notranja politika radikalne stran-
ke — piše zagrebška »Riječ« — je izha-
jala edinole s tega stališča, da bodo ra-
dikalci gospodarji v — Srbiji, in da bodo
tako močni, da brez njih ne bo mogoča
nobena vladna kombinacija. Zato so po-
sredno in neposredno podpirali ustvar-
janje plemenskih blokov, zato so se pri
teh volitvah vrgli samo na demokratsko
stranko. Čemu se sedaj čudijo sadovom
svojega dela?

Sedaj mora Pašić ali iti v tej smeri
dalje in delati nagodbe, dogovore z raz-
nimi plemenskimi in konfesijskimi
skupinami, da se vrnemo v položaj pred
krfsko deklaracijo, ali pa mora kapitu-
lirati načelno in stvarno.

Pa tudi naši separatisti so se zmotili.
Spominjamo se, da je Radić čisto resno
prerokoval, da bo Protić dobil kakih 40
do 50 mandatorv, da bodo Pašićevci izgi-
nili in revizionisti vseh struj dobijo ve-
čino. Na ta način je upal, da se bo ne-
kako rešil in otel iz krempljev svoje
lastne demagogije in se naposled napotil
tudi čez Savo — v Beograd. Upal je, da
ga bodo revizionisti rotli in prosili, naj
jim pomore do večine. Nato bi aranžiral
nekako parado s »sporazumom«, nekje
med Zagrebom in Beogradom — govoril
je že o Vinkovcih — bi se srečal s Srib-
janci s Stojanom Protićem na čelu in bi
lepo sporazumno ustvarili nova pacta
conventa. Na ta način bi srečno skočil v
parlament, a svojim vernikom bi morda
z vzpostavitvijo banske časti nadomestil
— republiko.

Sedaj pa se mu ufečne zgoditi, da ga v
Beograd nihče niti klical ne bo. Kaj pa
bo potem začel s svojimi 70 mandati? To
je za »človečansko, mirotvorno, kmečko
republiko« premalo, vendar pa preveč,
da bi ostal še nadalje v zapečku. Pa bi
se še dalo kakorkoli utrpeti, če bi bil
parlament brez njega nesposoben za delo
in kmalu zopet razpuščen. Toda Pašić
more — in osebno še tedaj, če Radić ne
pride — sestaviti vlado in večino, pa bi
utegnil nastati nekoliko daljši interval
parlamentarnega dela.

Torej v vsem fatalna situacija. Nobe-
na druga stranka mu ne bo sledila na
potu abstinence. On sam mora odločiti,
kaj bo in kako bo delal.

Da, lahko je dobiti mandate z ordi-
narnim geslom »Srbi skupaj«, »Hrvati
skupaj«, lahko je mase razgibati z ne-
gacijo, ki je bistveno ne samo negacija
te in take države, marveč države sploh,
težko pa je prestopiti Rubikon pozitivne
politike, kjer je treba prevzeti breme
odgovornosti za vsako dejanje, kjer mo-
raš iti v povsem nasprotno smer od vo-
lilnih parol in obljub. To je enako težko
prvim in drugim in tretjim separatistom.

Demokratska stranka ima sedaj naj-
lepši položaj. Povsem naravno je, da po
takih volitvah ne mara vstopiti v no-
beno kombinacijo večine in vlade. Če so
volitve mogle nastati in poteči v zna-
menju separatizma, naj sedaj inscenator-
ji take politike pripišejo posledice sa-
mim sebi, naj tudi sami prevzamejo od-
govornost za ves nadaljni razvoj. Sesta-
va te naše države, njeni močni elementi,
ki stoje nad strankami in izven strank,
pa močna, homogena državotvorna de-
mokratska stranka — so zadostno jam-

V soboto in nedeljo
nabiralni dan
Ljudske knjižnice!

stvo, da se os državne politike ne more premakniti na škodo državne celote in državnega jedinstva. Demokratije lahko mirno, samozavestno in z zaupanjem gledajo na neizogibni polom separatističnega in reakcijskega kurza, kajti po tem polomu mora nastopiti pravo vstajenje čiste unitarne, napredne smeri.

Politične vesti.

* Seja načelstva oblastne organizacije Demokratske stranke za mariborsko oblast se vrši v nedeljo 25. tm. ob pol 11. uri dop. v strankinem tajništvu (Cankarjeva 1). Prisotna bosta tudi dr. Žerjav in dr. Kramer.

* Kakšna je bila udeležba pri volitvah v mariborskem volilnem okrožju? Vseh volilnih upravičencev v 15 srezih mariborskega volilnega okrožja je bilo 138.500, glasovalo jih je 97.492, torej 70 odstotkov, 30 odstotkov se je vzdržalo glasovanja.

* Koliko volilcev v mariborskem volilnem okrožju je brez zastopstva? Mandate so dobili klerikalci z 56.665 glasovi, Radić z 10.186 glasovi in Nemci z 5981 glasovi. Zastopstvo je torej dobilo 72.832 volilcev, dočim je 24.660 volilcev brez vsakega zastopstva.

* Tudi velik del inteligence je oddal 18. marca svoje glasove SLS. Tako se hvali dne 20. tm ljubljanski »Slovenec«. In žal je povedal resnico. Velik del inteligence, zlasti tudi velik del uradništva, morda celo večina, je glasoval za g. dr. Korošca. To treba pibiti za poznejše čase. Demokratska stranka tudi napram tem krogom nima več obveznosti in gospodje uradniki bodo že morali v bodoče iskati uzadovoljenje svojih potreb tam, kamor so dali svoje krogljice. Če drugo ne, so s svojimi res malo udeležbo ozir. s cepljenjem glasov na razne stranke pri volitvah sokleivi padca obeh slovenskih demokratov dr. Žerjava in dr. Kukovca. To se lahko na podlagi volilnih rezultatov ugotovi. Za nas je stvar jasna.

* Disciplino in strankarsko zvestobo »der deutschen Volksgenossen« in Slovenien slavi novosadski »Deutsches Volksblatt«. Mi smo že včeraj na vzgledih navajali, kje so se vzeli ti »deutsche Volksgenossen« in smo dokazali, da je oddalo glasove za nemško listo na stolice nemški kmetarjev, štajercijanskih kmetov v raznih popolitoma slovenskih občinah, kjer tudi z lučjo ne najdeš nobenega pravega Nemca. So to glasovi takozvanih »deutschfreundliche Slovenen«, izmed katerih 99 odstotkov niti enega stavka nemški povedati ne zna. Ako je g. Schauer na te »deutsche Volksgenossen« ponesen, kaže le, kako nizko stoji nemška nacionalna morala.

* Dr. Korošec bo glasom poročila »Slovenca« obdržal svoj štajerski mandat »po želji svojih starih volilcev na Štajerskem in po nasvetu strankinega iz-

Volilni izidi v mariborskem volilnem okrožju.

J. Okraj Murska Sobota.

Volilna	JDS	SLS	Nov.	SKS	Gol.	Nem.	Radić	Kor.	NSS	NRS
Bakovci	25	350	2	18	3	1	39	3	4	7
Bodonci	29	49	—	6	2	19	380	13	2	22
Cankova	46	147	1	45	3	1	138	1	12	4
Damanjševci	6	7	4	135	3	2	41	3	7	12
Fukšinci	5	237	—	5	5	4	73	7	6	1
Fodovci	83	80	2	63	3	10	299	9	7	16
Gederovci	11	147	1	7	1	1	45	7	4	17
Gor. Lendava	57	277	6	17	7	13	98	11	21	9
Gor. Petrovci	91	24	2	106	4	5	246	5	4	2
Grinci	15	212	3	11	—	2	11	2	10	1
Hodoš	161	16	1	16	6	3	110	2	4	17
Kupšinci	17	109	4	53	—	5	77	2	5	26
Kančovci	9	12	—	49	2	2	66	2	—	1
Križevci	24	15	—	88	3	13	271	7	6	8
Kruplivnik	30	109	3	6	4	11	131	6	11	6
Kuzdobljanje	33	94	1	9	2	7	195	16	4	4
Markovci	43	86	3	31	4	4	64	3	1	2
Martjanci	27	224	—	29	4	14	225	14	4	32
Moščanci	3	8	—	24	2	4	143	8	4	5
Mur. Sobota	107	149	1	48	6	7	133	4	43	120
Pečarovci	58	98	4	41	2	17	185	6	4	12
Prodanovci	15	4	—	26	1	2	222	4	—	11
Parčinci	108	92	—	44	1	9	165	9	2	3
Sv. Jurij	68	199	4	8	4	6	90	8	2	6
Tišina	51	199	—	9	1	3	46	2	5	7

1122 2944 42 894 73 171 3496 154 172 351

Volilnih upravičencev 12997, volilo 9421.

K. Okraj Prevalje.

Volilna	JDS	SLS	Nov.	SKS	Gol.	Nem.	Radić	Kor.	NSS	NRS
Crna	7	198	4	13	1	6	—	300	3	—
Dravograd	6	89	—	—	5	27	1	137	25	—
Gustanj	12	142	4	1	15	28	2	145	2	2
Libelče	2	104	—	1	3	10	2	12	7	3
Mežica	6	121	1	6	1	2	2	314	1	4
Prevalje	21	283	7	2	7	9	1	290	30	6
Sv. Danijel	7	132	3	—	2	2	—	1	—	3
Tolstivrh	1	108	2	—	4	15	9	63	2	5

62 1177 21 23 38 100 17 1262 70 23

Volilnih upravičencev 3776, volilo 2792.

vrševalnega odbora. Na Kranjskem pripade njegov mandat belokrajinskemu kandidatu SLS Nemanicu, ki je dobil 2602 glasova.

* V novi narodni skupščini bo 176 poslancev (109 radikalov, 52 demokratov, 13 džemijetov, 1 samostojnež in 1 član srbske stranke), ki stoje na stališču ustave in 127 revizionistov.

* Zanimiva sodba beograjskega lista o volitvah. Beograjski »Tribuna«, ki velja v političnih krogih za nekako Pašiču zelo blizu stoječe glasilo, prinaša v svoji številki z dne 21. tm. članek Pera S. Talehova, ki je dvakrat zanimiv; prvič ker velja mnenje tega lista če ne ravno kot mnenje Pašiča samega, vsaj kot mnenje — katero on odobrava, drugič pa ker je »Tribuna« še fisti dan pred volitvami pisala docela drugače. »Tribuna« pravi:

stolpe. Ti polži žive večinoma v indijskih, pa tudi v mezopotamskih vodah. Znan morski polž je tudi »javanski stolpe«, pleurotoma javanae. Tudi zagonetka piramid, katero so skušali nekateri arhitekti razvozlati enostavno geometričnim potom, je našla na podlagi te teorije čisto novo razlago. V severnoafriških vodah, posebno ob izlivih Nila živi školjka, katere hiša ima na zgornji strani obliko piramide in skoro gotovo bo, da je ta školjka služila graditeljem egiptovskih piramid za vzorec, osobito ker je mogoče — čeprav še ni potrjeno — da so tudi stari Egipčani imeli o školjkah in morskih polžih enake ali vsaj podobne nazore kakor Kitajci. Na ta način bi se dalo razvozlati dalje tudi zagonetko mehikanskih piramid v Teotihuacanu, ker je čisto mogoče, da med egiptovskimi in mehikanskimi piramidami ni nikake druge zveze kakor ta, da so oboji, stari Egipčani in stari Indijanci, popolnoma ločeno in samo slučajno posnemali pri zidanju iste ali vsaj sorodne školjke. Če bi se dalo to ugotoviti, potem bi padle v vodo neštete teorije in hipoteze geologov, etnografov in astronomov.

Mimogrede bodi omenjeno tudi, da so le gornji zavoji velikega sodčkastega polža, dolium galeal, ki živi v Sredozemskem morju, mogli biti vzorec za glavo jonskega stebra. Trditve namreč, da je služil kot vzorec za ta stebel salarum perspectivum, ne drži, ker je domovina te krasne konchydije s perspektivnim stolpcem katero je Linne nazval »stu-

pendum nature artificium«, iztočna Indija; torej zemlja, preveč oddaljena od Grčije, dočim žive v Sredozemskem morju samo nekatere čisto navadne in brezpomembne vrste tega solariuma. Na nekaterih konchydijah se nahajajo tudi več ali manj jasni znaki črk, toda ti znaki najbrže niso čisto nič vplivali na razvoj ali postanek pisave. Omembe vredna pa je činjenica, da so nekatere vrste morskih polžev že davno precej, predno je živel na zemlji človek, krasile svoje hišice s pismenkami. Neka velika in zelo redka vrsta morskih polžev, cassis tenuis Gray, ki živi na otočju Galapagos (Tihi ocean, republika Ecuador), je vsa prekrita z lepo razvrščenimi pismenkami, velikimi kakor črke v navadnih knjigah ter spominjajo na Gutenbergov alfabet. Na hišici oliva funebalis se nahajajo latinske črke: A B C E I L O P in V; na hišici oliva scripta so znaki: E V VII ter grške črke alfa, hi in jota, dočim je oliva tigrina popisana s sirijskimi slovi. Cypraea arabica je vsa prekrita z arabskimi črkami, a conus leoninus ima na belem dnu sivo-rdeče znake slične klinopisu. Znake podobne raznim črkam najdemo tudi na hišicah mnogih drugih polžev in školjk.

Danes poznamo preko 50.000 različnih konchylj, ki so skoro vse okrašene z najrazličnejšimi barvami, ribami in znaki; poleg tega pa se razlikujejo tudi po obliki; oblike nekaterih so naravnost fantastične. Te konchylje so igrali, kakor smo dokazali, v zgodovini razvoja

kdo je pomagal temu političnemu šarlatanu, da je postal važen politični faktor? Nihče drugi nego službeni in neslužbeni Beograd. (V veliki meri ravno tudi »Tribuna«, ki je sama zahtevala zopetno dovolitev »Hrvatskega kola« in »Hrvatske žence« ter hrvatska vlada pa nacionaliste ter zahtevala, da se razpusti Orjuna. Op. ur.) Članek končuje z besedami: Zmaga Radićeva stranke je trijumf naše inercije in najlepši dokaz politične nezrelosti našega nesodobnega pojmovanja države. Radićeva zmaga je sad naše nervozne sentimentalnosti, ki misli, da mora biti država lojalna in tolerantna tudi napram onim, ki niso lojalni in tolerantni napram njej. To se morda lepe krščanske čednosti, toda s takimi čednostmi se ni zgradila še nobena država na svetu in naravno je, da tudi mi nismo in ne moremo biti izjema. — Da bi se iz tega spoznanja »Tribuna« le rodili tudi zdravi sadovi!

* Beograjski »Preporod« o izidu volitev. Beograjski »Preporod« prinaša v svojem uvodniku »Odgovornost za uspeh« med drugim sledeče stavke o izidu nedeljskih volitev: Rezultati nedeljskih volitev so izzvali splošno in globoko osupljenje in začudenje. Radikalna stranka je izsilila zase mandat za sestavo volilne vlade, zato je ona tudi v prvi vrsti odgovorna za to, da je precenila svojo moč. V tem precejevanju lastne moči leži prva odgovornost radikalne stranke, da je država izšla iz teh volitev poražena v vseh pokrajinah. Danes vidimo, da je Radić dobil večino ne samo v Hrvatski, nego tudi v Dalmaciji, da je v Sremu porazil celo Pašičevo listo, a v Hercegovini odnesel neverjetno večino. Svedoči smo zmage slovenskih avtonomistov, bosanskih avtonomistov, džemijeta ter črnogorskih Nikitičnih separatistov. Kdo prinaša državi take rezultate, ko je šel v njenem imenu v volitve, ta mora nositi vso odgovornost ne samo pred bodočim, stjo ampak tudi pred sedanostjo. Ta stranka je odgovorna tudi za način, kako je pripravljala volitve, ko je imela v rokah vso državno oblast. Dočim se je na eni strani v svojo korist posluževala najhujšega teorija, je na drugi strani na Hrvatskem, samo da oslabi demokratsko stranko, na vse mogoče načine podpirala Radićevo demagogijo; radi tega ni čudno, da prihaja državi in edinstvu zvesta demokratska stranka v novo skupščino tako oslabiljena. Čudimo se, da je ta stranka vendar še dosegla toliko število poslancev, kajti pomisliti moramo, da so oni volilci, ki so na Hrvatskem glasovali za to stranko, edini še vedno zvesti državljanje te države. Stranka, ki je vodila sedanje volitve se ne more nanašati niti z enim samim uspehom, pač pa ima na vesti nebroj žalostnih neuspehov.

* Pred izvedbo vidovdanske ustave. Vlada je 21. tm. na v to svrhu sklicani seji razpravljala o izvedbi vidovdanske ustave in v zvezi s tem o nastalem poli-

človeške kulture zelo važno vlogo in ravno njim se imamo zahvaliti za razne stavbene sloge in umetniške oblike; kot priljubljen okras pa služijo tudi še danes pri nas in drugod, v kulturnih in kor tudi nekulturnih zemljah. Istotako pa, kakor so služile za vzorce nekulturnim in davnim starim narodom, bi služile lahko tudi še dandanes. Motivi, katere nam nudijo, bi se dali prav izborno in koristno vporabiti v stavbarstvu in raznih umetno-obrtnih panogah. Pri uporabljanju motivov konchylj ne odločuje niti najmanj njihova velikost, ki variira med velikostjo igle (vallonia pulchella) in teži 5 do 6 meterskih centov (tridacta gigas), ker imajo osobito manjše vrste izredno krasne barve, črteže in oblike.

Tudi obala našega jugoslovenskega Jadranskega morja je polna brezštevilnih vrst školjk in polžev, zato bi gotovo ne bilo brez koristi, če bi se našli med nami dovezetni in podjetni ljudje, ki bi jih pričeli proučevati s tega praktičnega stališča. Posebno naši arhitekti bi v tej smeri lahko našli pobudo za nove originalne oblike, ki bi nam sčasoma ustvarile nov jugoslovenski slog, katerega dandanes žal še nimamo. Oblike naših hiš postajajo vedno bolj suhoparne, in človeku, ki hodi po naših ulicah, postaja resnično že dolgčas sprčo te strašne filistrske monotonosti. Osveženje oblik bi uplivalo zelo blagodejno.

Vpliv školjk in morskih polžev na razvoj človeške kulture.

(Konec.)

Tudi karakteristične kitajske in japonske hiše so nastale pod vplivom školjk in morskih polžev. Vzorce za upognjene strehe in šiljaste nastavke so dale konchydije iz rodu latiaxis swaius. Ta vrsta ima deset do dvanaest različnih plemen, ki se nahajajo skoro vse v vodojvu Kitajske in Japonske. Najbolj znana vrsta med njimi je latiaxis murese. Stari Kitajci in Japonci so smatrali te živalice za najsvrečnejša bitja, ki živijo tudi posebno božjo milost; radi tega so bili prepričani, da bodo tudi oni krečni in deležni božje milosti, če si bodo zgradili hiše podobne hišicam teh živalic. Poleg tega pa jim je slog teh hiš ugajal tudi z umetniškega stališča; vide-li so v njih neko estetično dovršenost ter jo posnemali. Dejstvo, da izhaja slog kitajskih in japonskih hiš iz hišic teh živali, je bilo odkrito komaj v novejši dobi in je tako na mah razrešilo uganko, s katero so si poprej stavbeniki cela stoletja belili glave.

Bogat material vzorcev za zidanje piramid, stebrov in stolpov so nudile mnogobrojne vrste miter, turritell, cerithij, tympanov, pleurotom, fusuj, melanij itd. Konchydologi so že pred stoletji poznali polže, katere so nazvali pleurotoma babylonica, ali po naše »babilonki

tičnem položaju. Glede ustave je vlada po daljši debati prišla do sklepa, da je na vsak način treba nemudoma pričeti z izvedbo sprejete vidovdanske ustave ter da se mora prevzem izvesti predvidena razdelitev države na oblasti točno po določbah ustave. V to svrhu je bil izvoljen poseben odbor, sestojel iz notranjega ministra Vujičića, pravosodnega ministra Markovića in ministra za šume in rude dr. Srskića. Temu odboru je poverjena naloga, da izvede razdelitev na oblasti ter da likvidira dosedanje pokrajinske uprave, kojih delokrog se prenese na velike župane. V zvezi s tem je vlada začela zbirati tozadevni material, ki pride na dnevni red v prvem zasedanju bodoče narodne skupščine, ki se sestane dne 18. aprila.

574 3-2

Dnevna kronika.

— **Somišljeniki! Zaupniki!** Javite tajništvo JDS v Maribor (Cankarjeva 1) vse nepravilnosti pri volitvah. Javite vsak agitacijski ali drugi pritisk državnih funkcionarjev. Javite zlorabe vere, zlasti pridige, pritiske v spovednicah itd. Vse to zberemo in pošljemo na pristojno mesto. Stvar je važna. Navesti je priče in druga dokazila. Tajništvo prič ne bo izpostavilo. Gradivo rabimo do 31. marca 1923. — **Tajništvo.**

— **Občni zbor Zveze kulturnih društev** se vrši v sredo, dne 23. t. m. ob 4 uri popoldne v Zvezinem tajništvu v Ljubljani (Narodni dom I. nad.) Pozivljamo vseh njenih društev, da pošljejo svoje delegate. — **Zveza kulturnih društev.**

— **Klub narodnih Slovencev in Slovenk** so osnovali v Celju. Vsi člani kluba se obvežejo, da ne prestopijo več praga nemških trgovin ali obrtnikov. Pristopilo je že nad 300 članov. To je odpor na nemški izziv na dan volitev.

— **Rimski grof.** Ljubljanskega škofa Jegliča je imenoval papež za rimskega grofa in asistenta papeške prestolice.

— **Obsodba klerikalnega obrekovalca.** Dne 8. decembra l. l. se je vršil v hotelu Dobraj v Murski Soboti javen shod SKS, na katerem je nastopil kot glavni govornik bivši minister Ivan Pucelj. Shoda se je udeležil tudi visokošolec Janez Horvat v Žiški, okraj Murska Sobota, kateremu se je istotako podelila beseda. V svojem govoru je napadel SKS in njene članke ter med drugim sledeče govoril: »Vsi poslanci SKS so si kupili palače, od SLS nobeden. Pucelj ima svojo palačo na Pohorju. To je kupil med časom, ko je bil poslanec. Minister Pucelj je dal svoji ženi dovoljenje, da je izvozila 10.000 prašičev; nekaj tisoč mlečnih kant je prišlo v državo, minister Pucelj pa jih je dal svoji ženi, da jih razprodaja.« Očital je torej min. Pucelju kot državnemu funkcionarju odnosno posameznim članom narodne skupščine korupcijo in jih s tem žalil v pogledu na njihov službeni posel. Horvat prizna svoje dejanje, nima pa nobenih dokazov za svoje trditve. Govoril je tedaj vedoma neresnico. Okrožno sodišče ga je 21. t. m. obsodilo po § 104. srb. k. z. na 1000 Din. denarne globe v slučaju neiztrljivosti na 14 dni zapora.

— **Dr. Rybač ne bo odpoklican.** Glasovi o odpoklicu predsednika paritetne komisije na opatijski konferenci dr. O. Rybača se ne potrjujejo.

— **Brzojavni promet med Jugoslavijo in Rusijo** je bil vzpostavljen dne 16. t. m. To je prvi uspeh dr. Ninčičevih razgovorov s Čičerinom, prvi korak k nadaljnjemu zblizanju med obema državama.

— **Nemški konzulat v Osijeku.** Nemčija namerava otvoriti svoj konzulat v Osijeku. Konzul bi postal nek osiješki odvetnik.

— **Prevažanje bolnikov in ranjencev.** Prometno ministertvo je odredilo, da se bolniki in ranjenci sprejemajo v službeni voz, ni pa treba plačati višje voznine nego stane vozni listek III. razreda.

— **Velikanska škoda vled poplave.** Kakor smo že poročali, je napravila povodenj v Vojvodini ogromno škodo. Najhujše je prizadeta torontalska županija. Samo v veliko-kikindskem okraju je uničeno 14.305 ha posejanega polja. Škoda je neprecenljiva.

— **Diplomatski škandal v Bukarešti.** V Bukarešti imajo afero, ki je postala evropski škandal. Dokazano je, da je nek Scariat Totu več nego eno leto uradoval kot mehiški konzul in izstavljajal potne liste v Mehiko, ne da bi sploh bil konzul ali drugače kvalificiran za to mesto. Rumunska vlada mu ni dala eksekutature, kljub temu pa ga je pustila na njegovem mestu, dokler ni bila cela reč razkrita. Uvedena je stroga preiskava.

— **Nad 30.000 Židov je v Srbiji,** od teh 7000 v Beogradu. So skoro sami trgovci, večinoma takozvani Španjoli.

— **Ženska se obesila zaradi bolezni.** Ženske store samomor največ zaradi ljubezni; drugi vzroki so precej redki. Na Siminim Brdu v Srbiji pa se je pred dnevi obesila kmetica Sivka Čošić, ker je bila dolga leta bolna. Tak samomor je osobito med kmeti redek pojav.

— **Gladujoča Rusija pošilja žito v Poruhije.** Ruska vlada je odposlala v Poruhije 500.000 pudov žita v pomoč nemškemu prebivalstvu Poruhije. Baje so to žito zbrali ruski delavci. Medtem pa prihajajo iz ravno iste Rusije vesti o novi gladovni katastrofi v Ukrajini in v Polvolžju. Boljševiki puste poginjati rusko prebivalstvo, zato pa pošiljajo žito nemškemu delavstvu — očitno iz čisto strankarskih nagibov. Ali so v zgodovini človeštva večji zločinci nego so ruski boljševiki?

— **Poplava Belja.** Ker posvečujejo državne oblasti vsakoletni poplavi Donave premalo pažnje, je tudi letos, kakor smo že poročali, voda na več krajih predrla jezove ter poplavlila okolice. Kakor se naknadno poroča iz Beograda, je Donava poplavlila tudi občine Darot in Lasko. Tudi državno posestvo Belje, ki se nahaja v bližini, je deloma pod vodo. Osemsto juter je popolnoma uničenih.

Celjske vesti.

Smrtna kosa. V Celju je umrla v nedeljo, dne 18. t. m. sestra Pavla Stojkovič v nežni mladosti. Bila je izvrstna telovadkinja, postrtovalna vaditeljica celjskega Sokola in priljubljena v najširših krogih. Poslednja njena želja je bila, da leži na mrtvaškem odru v sokolskem kroju. Blag ji spomin!

Izborna uspeha slika pesnika Stritarja. Celjski fotograf g. Pelikan je fotografiral te dni pesnika Stritarja v njegovem stanovanju v Rog. Slatini ter ga izborno pogodil. Slike se lahko naročajo v fotografskem zavodu Pelikan v Celju.

Žive slike iz Kristusovega življenja in trpljenja se bodo predstavljale v veliki dvorani celjskega Narodnega doma v nedeljo dne 25. tm. ob 16. uri popoldne. Inscenira jih znani strokovnjak g. Benčan.

Otvoritev stalne državne bakteriološke stanice in ambulatorija za spolne bolezni v Celju. Dne 21. tm. se je vršila slavnostna otvoritev obeh zavodov, ki sta velika važnosti za široki okoliš mariborske oblasti. Prisostvovali so slavnosti zastopnik ministrstva za narodno zdravje g. dr. Štampar, sanitetni šef za Slovenijo g. dr. Katičič, župan celjskega mesta g. dr. Hrašovec, zastopnik pol. oblasti g. vladni svetnik dr. Žužek, vojaštva g. polkovnik Naumovič, predsednik celjskega upravnega sodišča g. dr. Vertačnik, zastopniki raznih uradov ter mnogo zdravnikov. Po pozdravnih besedah g. sanit. šefa dr. Katičiča sta govorila primarij g. dr. Rajšp o velikem pomenu ambulatorija za spolne bolezni, šef bakteriološke stanice g. dr. Rebernak pa o bakterijah. Konečno se je župan celjskega mesta g. dr. Hrašovec zahvalil vsem funkcionarjem, ki so delali na to, da je dobilo Celje ta važna inštituta.

Upravno sodišče v Celju. Te dni se je mudil v Celju novoimenovani predsednik upravnega sodišča g. dvorni svetnik dr. Vertačnik, da si ogleda pripravljene uradne prostore. Izrazil se je zadovoljivo o njih. Želeli je, da ta važni urad začne kmalu poslovati.

Sport.

ISSK Maribor I : SK Svoščada I. Prijateljska tekma se vrši na igrišču »Maribor« v nedeljo dne 25. tm. točno popoldne ob 14. uri. Igralci morajo biti pravočasno na svojih mestih. Vstopnina prosta.

Mariborske vesti.

Maribor, 23. marca 1923.

m Izjava. Izvedeli smo, da je prišlo zadnje dni v mestu do nekkih pretepev, pri katerih so sodelovali tudi člani Organizacije Jugoslovenskih Nacionalistov, kakor tudi, da se sedaj ta njihova docela privatna zadeva spravlja v zvezo z organizacijo samo. Upravni odbor Or. Ju. Na. v Mariboru izjavlja radi tega ponovno, da so taki in enaki dogodki privatna zadeva dotičnih članov in poziva oblast, da jo tudi smatra kot tako ter da ne spravlja z njo v zvezo organizacije, ki bo stvar tudi s svoje strani preiskala in dotične po rezultatih preiskave kaznovala ali pa naravnost izključila. Obenem pa pozivamo vse članke, da se vedejo dostojno in izbegavajo vsakim eventualnim konfliktom z nasprotniki, osobito ako so ti pijani. V Mariboru, dne 22. marca, Upravni odbor Or. Ju. Na.

m Za nabiralni dan »Ljudske knjižnice«, ki se vrši v soboto popoldne in v nedeljo, se je oglasilo lepo število nabiralcev in nabiralk. Oni, ki se hočejo žrtvovati za to plemenito kulturno akcijo, se naj po možnosti udeležijo posvetovalnega sestanka, ki se vrši danes, v petek ob 20. uri v prostorih »Ljudske knjižnice«. Kdor ne more priti k sestanku, pa se naj zgleda v soboto po 14. uri ali v nedeljo po 9. uri, kadar je pač kdo prost, v »Ljudski knjižnici«, kjer dobi svoj delokrog in znake.

m Koncert Kubanskih kozakov. Koncert, ki ga je priredil sinoči »voskovoju hudožestvenij hor kazakov Kuban« ni sicer napolnil velike Götzeve dvorane, vendar pa je bil obisk precej zadovoljiv. Kozaki so nastopili v svojih tipičnih nošah pod vodstvom v Mariboru že znanega zborovodje G. Sokolova. Koncert je bil razdeljen v štiri dele; prvi in tretji del sta imela na programu skladbe Mojsejeva, Čajkovskega, Rubinstein, Kolotilina, Ništenskega, Rimskij-Korsakova i. dr., drugi del je izpolnila skladba Davidovskega »Bandura«, četrti del pa narodni plesi. Od skladb so občinstvu najbolj ugajale »Zozulja« (Ništenski), »Večerni zvone« s solospievom G. Venderoviča, znana »Ej uhnem«, polna večernega razpoloženja na široki matuški Volgi ter zadnja »Pust svistat puli«, pesem kubanskih kozakov s pozdravom daljnji materi Rusiji. Ruska pesem se je očitno dojmila občinstva; njena globoka melodičnost, ki včasih zabuča kakor vihar in koj nato šepče kakor lahen veter v stepni travi, je segala v srce, zlasti v Davidovskega »Bandurje«, ki nam živo opisuje rusko narodno življenje. Zbor ima nekoliko dobro izšolanih glasov, med katerimi se najbolj odlikuje g. Venderovič. Plesi (gopak in kozaški ples) pa pri nas niso več ekzotični. Kozakom, ki morajo s pesmijo tolmačiti gorje svoje velike matere Rusije, želimo srečno pot!

m Odmevi volitev. Radikalec so na dan pred volitvami v Mariboru nalepili lepake z naslovom »Kje so lopovi?« (slovenske in nemške). V teh lepakih so socialističnega odvetnika dr. Škapina osebno grdo napadli. Dr. Škapin je vložil tožbo proti dr. Grasselliju in trgovcu Tavčarju ter je predlagal tudi hišno preiskavo, pri kateri se je našla v tajništvu NRS v poslopju bratov Tavčarjev še cela kopica navedenih lepakov.

m Predavanje v Ljudski univerzi. V ponedeljek dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer predava v prostorih Ljudske univerze (mala kazinska dvorana) g. prof. dr. Medved: Moja pot na Vozuv. Zgodovinsko in potopisno predavanje. Z ozirom na zanimivost predavanja je pričakovati obilen obisk.

m Občni zbor protituberkulozne lige se vrši v petek, dne 23. tm. ob 20. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo g. docenta dr. Matkota o delovanju ambulatorija; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. izprememba § 8 pravil; 6. volitev novega odbora; 7. predavanje g. docenta dr. Matkota: Višinsko solnce in Röntgenovi žarki v boju proti tuberkulozi. — Vsi prijatelji protituberkulozne lige se vabijo, da se udeležijo tega zborovanja in se prepričajo, kaj je liga do sedaj storila in da je delovanje lige za blagor ljudstva prepotrebno.

m Položitev najemnine, katere bišni gospodar noče sprejeti, se vrši od 1. marca t. l. pri sodno-depozitnem uradu na davkarji (prilika, soba 8. na lavo) in ne

več kakor poprej, pri mestnem magistratu ali pri okrajnem glavarstvu.

m Spori radi najemnine še vedno niso nehali ter je pri stanovanjskem uradu vloženih že blizu 300 prošenj za določitev najemnine. Razsodišče stanovanjskega urada, ki ima skoraj vsak dan razprave, je rešilo že nad 120 sporov. V devetih desetih je prišlo med strankami do poravnave; stranke večinoma same uvidijo neopravičenost svojih zahtevkov. Kakor je navadno od hišnih gospodarjev zahtevana najemnina pretirana, tako je tudi nevdružno stališče tistih najemnikov, ki odklanjajo vsako zvišanje najemnine.

m Skrivnostna slika. Prijatelj našega lista nam sporoča: V spomini na romanje k Devici Mariji na Brezjah na Gorenjskem mi je prinesel nek sorodnik lansko leto sliko tamkajšnje Madone in cerkve, katero sem postavil v sobi na mizo, kjer je ostala do pred par dnevi, ko je pri brisanju prahu po nesreči padla na tla ter se ubila. Pobrali smo razbite kose in se nemalo začudili, ko smo našli za sliko Madone še drugo jako lično in umetniško izdelano sliko — cesarja Franca Josipa in cesarja Viljema! Kako je prišla ta slika nemških tiranov za pobožno sliko Marije, ali namenoma ali pomotoma, se seveda ne da ugotoviti, dobro pa bi bilo če bi lastniki podobnih slik pogledali, če se tudi za njimi ne skrivata Franc Josip in Viljem.

m Pomladansko dirko. Mariborsko dirkalno društvo priredi letos običajno pomladansko dirko dne 6., 10., in 13. maja po običajnem redu. Vsakokrat se vrši tudi vožnja čez zapreke in zadnjega dne vožnja na daljavo na progi 18 kilometrov. Podrobnosti objavimo pravočasno. Poja snila daje dirkalno društvo v Mariboru.

m Zahvala. Vsem znancem in prijateljem mojega nepozabnega pokojnega soproga Drago Černeja, kakor tudi častitli duhovščini in železnič. glasbenemu društvu »Drava« za tolažilne žalostinke izrekam za sožalje in tolažbo najlepšo hvalo. Maribor, dne 23. marca. Antonija Černe.

m Vodomerščina za mesto Maribor. Pokrajinska uprava za Slovenijo je odobrila povišanje v § 54 vodovodnega reda za mesto Maribor predvidene vodomerščine, ki znaša za leto 1923 kakor sledi: od vodomera 25×13 mm 16 Din., 25×20 mm 22 D., 25×25 mm 24 D., 30×30 mm 32 D., 40×40 mm 46 D., 50×50 mm 59 D., 60×60 mm 86 D., 80×80 mm 113 D., 100×100 mm 142 D., in 100×150 190 dinarjev letno.

m Kavarna Frankopar. Danes v soboto, dne 24. marca koncert. Svira tamburaški zbor »Drava«. Začetek ob 19. uri.

m Filatelisti. Vsi prijatelji (razen držakov) zbiranja znank se vabijo, da se v nedeljo 25. tm. sestanejo v restav. Halbwidl v vrtnem salonu. Sestanek od 10—12. ure. Blago za zamenjavo naj se prinese seboj.

m Mariborska koč. Krašen, spomladansko-zimski izlet je vsakakor k M. K. Lahko spiš do 8. ure, ob pol 9. uri se pelješ do Hoč. Na postaji ti kaže tablica pot k Mariborski koči, kamor prideš okrog pol dvanajstih. Kosilo se izborno prikaže. Pot čez Hoče je sedaj najbolj priporočljiva, do sredine hriba suha, a po vleženem snegu se izborno hoči.

m Občni zbor Slov. trgovskega društva. Opozorjamo ponovno, da se vrši občni zbor Slov. trgovskega društva v Mariboru dne 25. marca ob 10. uri popoldne v kmečki sobi Narodnega doma. Trgovci, pridite polnoštevilno!

m Mestni kino. »Ona in trije«, veselo igra v 5 činih z znamenito Henny Perteg v glavni vlogi se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

m Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« ima v soboto dne 24. marca t. l. ob 20. uri zvečer v restavraciji »Maribor« svojo sejo, katere se naj vsi člani zaradi važnosti dnevnega reda zanesljivo udeležijo.

m V soboto 24. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevilne železničarske godbe »Drava«. Začetek ob pol 20. uri. Brez vstopnine.

m Med kvartopirci. V gostilni »Pri zlatem konjčku« v Vetrinjski ulici sta sedela nek Ferdo Petrovič iz Ptuja in Franc Gorenjak iz Ruš pri hazardni igri. Petrovič je stalno dobival, Gorenjak pa je izgubil že krog 6000 krof. Oba igralca je opazoval zasebni uradnik Anton Abel, ki je opozoril Gorenjaka, da ga Petrovič pri igri goljufa. Med igralci je vled tega nastal prepri, ki je končal v pretepu, kateremu se je pravila konec policija. Go-

renjak je prijavil, da je pred par dnevi igral tudi z nekimi Antonom Školcem, ki ga je očitno tudi goljufal. Komaj je bil Školc pod ključem, se je prigrabil tudi nek Karl Mauracher iz Avstrije, ki je hazardiral pred par dnevi s Školcem v kavarni Beograd. Izgubil je 450.000 avstr. kron ter 650 D. Pri Školcu so našli samo še 374 akron ter pobotnico na 200.000 akron, ki jih je izgubil Mauracher še razen omenjene vsote. Školc je igral z zaznamovanimi kartami, katerih pa ni bilo mogoče več najti. Školc je bil radi hazardiranja izgnan iz Avstrije.

mi Policijska kronika. Anton Pisk, član znane tatinske družine, ki je izgnan iz Maribora, je bil te dni zasačen v mestu. Pri aretaciji si je po svojem starem sistemu raztrgal obleko. To navado ima namreč cela družina. Če koga zalotijo, si takoj raztrga obleko. — V zadnjem času hodijo cigani popevat po gostilnah in se ga pri takih prilikah tu pa tam preveč nasrkajo. V pijanosti sta včeraj dva moška in ena ženska zašla na dvorišče topniške vojašnice ter na poziv straže niso obstali. Stražnik je k sreči še pravočasno opazil, da so vsi trije pijani ter ni rabil orožja, kakor določajo vojaški predpisi. Za kazni so morali cigani prenočiti v zaporu. — Dalmatinski krošnjari, ki so bili radi črnih koz kontumacirani, so bili včeraj zopet izpuščeni. Kakor čujemo, se bo krošnjarenje v mestu prepovalovalo. — Našli so se naočniki; dobe se pri policiji.

Narodno gledališče

Repertoire:

Petek, 23. marca zaprto.
Soboto, 24. marca Težke ribe, C (kup.)
Nedelja, 25. marca Težke ribe izv.

—□—
»Težke ribe«. Ker je obbolelo več članov, se igrajo v soboto 24. in nedeljo 25. marca »Težke ribe«.

»Težke ribe«. Opozarjamo cenj. občinstvo, da se vrše v soboto »Težke ribe« za ab. C in kuponi. Ker bo ta veseloigra samo enkrat za kupone, naj vsi oni, ki jim je možnost, da si potem kuponov naba- vijo vstopnice, te čimprej preskrbe.

Ne pozabite naročnine!

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila

Rosandra,

(Dalje.)

(55)

Smel, s trivogelnikom po strani, z lepimi svojimi licem, s katerega je sveži zrak že pregnal bledost zaprtja v ječi, in katero je bilo še razžarjeno od no- tranjega veselja, je došel d' Assas hitro do gostilne »pri treh delfinih« in to v istem času, ko se je dobri Klavdij ravno pripravljaj, da nese na prodaj na trg starih čunjev njegovo prtljago, — da se odškoduje za troške in račun viteza d' Assas.

Ni mogel zatajiti svoje zmedenosti ko je zagledal viteza.

Lepa Klavdina, — njegova boljša polovica pa se je vzradostila, ko ga je zagledala.

»Moj Bog, — je vlijudno in ljubeznjivo vzkliknila, — Ali ste res vi, gospod vitez? Ah, — kako nas je skrbelo!«

»Posebno za denar, — je mrmral bolj potihoma Klavdij.

»Hvala vam, dobra gospa Klavdina, — ji je govoril d' Assas. — Moral sem se podati nepričakovano na potovanje in sedaj sem se vrnil, kakor vidite, truden in lačen do smrti!«

»Peter, Ivanka, — hitro, hitro, — pripravite za gospoda viteza — lačen je!« — je zaklicala svojim podrejenim. — Hitro, — pogrejte sobo in posteljo na številki štirinajst. — Če gospod vitez želi, mu prinesemo kosilo v sobo.«

»Ne, ne, — ni treba, — hvala vam, draga gospa! — Jedel bom tu blizu tega ognjišča, katero se tako prijetno gleda — in... duha!« — je odgovoril vitez z nasmehom. — »Tudi ni potreba, da mi grejete posteljo, — zadostovalo mi bode jedno uro počitka v naslonjaču.«

»Dobro torej, — je vzkliknil bolj zadovoljen Klavdij, katerega je razveselila

Kultura in umetnost

x Razstava hrvatskih umetnic v Mariboru. Umetniški klub »Grobhar« pripravlja za mariborsko za umetnost se zanimajoče občinstvo novo presenečenje — razstavo slik Naste Rojčeve in drugih zagrebških hrvatskih umetnic. Razstava se bo vršila od 1. do 16. aprila v veliki kazinski dvorani. O podrobnosti bomo še poročali.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu. 21. marca: pšenica 457.50, ječmen 315, oves 290, koruza 255, za april 260, fižol 465, moka pšenična »00« 662.50, krušna št. 5 550, otrobi pšenični 160, tendenca neizpremenjena.

Izpred sodišča.

Napadena dijaka.

Dijaka Stanko Prejac in Avgust Prelog iz Maribora, sta odšla 31. januarja ob sklepu I. semestra domov v Malo Nedeljo, okraj Ljutomer, na počitnice. Prelog je nosil s seboj gosli ter nahrbtnik, v katerem se je nahajala različna obleka, perilo, par novih čevljev, par telovadnih čevljev in drugi predmeti v skupni vrednosti 6700 K. Na vrhu nahrbtnika je še imel zavitek od učenk Elizabete in Frančiške Senčar, da ga izroči očetu Francu Senčar v Mali Nedelji. V tem zavitku so bili telovadni čevlji in šolski pričevali Senčarjevih deklet. Ko sta prišla dijaka mimo gornje radgonske opekarne skozi gozd proti Logarovcem, sta ju začela dva fanti — kakor se je pozneje ugotovilo, sta bila delavca Franc Novak, ki je že 3krat radi hudodelstva tatvine predkaznovan, in Karl Verbnjak oha v Logarovich, — izzvati z »auf biks« klici. Izživca sta zahtevala, ko sta dijaka dohitela, da bežita, ker pa tega nista storila, sta ju oklofutala. Novak je zahteval od njiju samokres, pri čemer je držal v roki nož. Ker samokresa pri dijakih ni našel, je zahteval legitimacijo, katero sta mu tudi izročila, nista pa hotela iti z njim k županu v Križevce. Med tem, ko sta dijaka iskala Senčarjev zaboj, ki je izginil pri ruvanju iz Prelogovega nahrbtnika, je Verbnjak zašepetal svojemu tovarišu nekaj na uho, nakar je ta odnesel Prelo-

gov nahrbtnik, katerega je že prej moral odložiti na cesti. Vsebinsko nahrbtnika sta si napadalec pozneje razdelila. Istočasno sta odnesla iz Senčarjevga zavitka telovadne čevlje. Poslužila sta se zvižaje, da sta mogla izvršiti tatvino. Oba priznata dejanje in se zagovarjala, da sta bila pijana. Novak je bil obsojen na 14, Verbnjak pa na 8 mesecev, težke ječe.

Za gonilni jermen — 8 mesecev.

40letni v Galušan okraj Ljutomer pristojen hlapec Franc Golnar, ki je že 13krat predkaznovan, med tem 10krat radi

tatvine, je ukradel v noči na 13. decembra l. l. svojemu službodajalcu, posestniku Francu Tavčarju v Javorniku, okraj Maribor iz zaprte žage 8000 K vreden gonilni jermen. Golnar, ki tatvino prizna, je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

15 mesecev — radi žaljenja kraljice.

Kleparski mojster Martin Cizel v Stantenbergu, okraj Slovenska Bistrica, je bil pred okrožnim sodiščem v tajni razpravi obsojen radi razžaljenja Nj. Vel. kraljice Marije po § 91 b, srb. k. z. na 15 mesecev zapora.

Mala oznanila.

Prodajalca za mesno trgovino dobi službo. Vprašati v posredovalnici Jancžič, Slovenska ulica. 558 3—3

Prvovrstna kuharica se takoj sprejme. Plača dobra. Poizve se v upravi lista. 568 2—2

Kompletna spalna soba in kuhinjska oprema se radi selitve po ugodni ceni prodaja. Krčevina, Praprotnikova ulica št. 132-I, levo. 567 2—2

Postelje z madraci, lepa omara trdi les, veliko ogledalo, železna postelja, ura, kompletne spalnice trdi les na prodaj. Vpraša se: Rotoški trg 8, I. nadst., levo. 573

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Pozor!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem v petek, dne 23. t. m. zopet otvoril svojo trgovino z dalmatinskimi in štajerskimi vinom na drobno in debelo, kakor tudi v steklenicah ter jo bom vodil pod imenom

Josip Povodnik, Maribor, Vojašniška ulica 4
(pod Dravskim mestem).

Priporočam se za čim številnejši obisk, posebno pa se priporočam za velikonočne praznike. Naj si vsakdo preskrbi za te dni moje dobro kapljico. 572

Velika izbira vsakovrstnih
ročnih torbic, listnic, kovčkov, gamaš i. t. d.

Gonilni jermeni la vrste

od 30—350 mm v zalogi 525 10—4

lv. Kravos, Maribor

Telefon 207 Aleksandrova c. 13. Telefon 207

„CROATIA“, zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Glavno zastopstvo v Mariboru, Slovenska ulica 2.

ZAVARUJE: Življenske rente, dolo otrokom, glavnice na življenje, zgradbe in premišnine proti škodi požara in strele, steklene šipe proti razbitju, proti vlamu in telesnim nezgodam. Posebno zavarovanje proti nezgodam na železnici in parobrodu za celo življensko dobo. 554 2—2

Transportno, valorno zavarovanje in zavarovanje proti toči.

Telefon št. 171.

USTANOVLJENA LETU 1884.

Telefon št. 171.

»Ubogi dečko,« — je vzdihnila Klavdina, in opazivši, da je steklenica že prazna, jo je hitela zameniti z drugo, polno. »Ej, — tudi jaz sem žejen,« se je zdajci oglasil nek glas. —

»Tudi jaz se jezim na svojo žejo,« — je pristavil drug glas. — Ta dva vzklika sta prihajala od sosednje mize, kjer sta sedela dva gosta in povdarjala svoje zahteve z vdarci po mizi. —

Sedeča si nasproti sta vpila: »Jedno steklenico vina Anjou!« je zakričal prvi. —

»Ne, jedno steklenico šampanjca,« je rjovel drugi.

»Gospod Prosper Jolyot de Crebillon, vi me žalite!«

Gospod Noe Poisson, vi se spozabljalite! —

»Ali hočete zopet prepiti?«

»Ali hočete morda še vedno zatrdjevati, da ni šampanjca božji nektar, — oporekati, da ga nista Jupiter in Apolon vstvarila nalašč za pesnike, — to se pravi za mene!« —

»Vaš gospod Jupiter je navaden tejak in vaš gospod Apolon pač blazen pedant, ki ne pozna ne leta ne izvir steklenice vina!«

»Poisson,« je jokajoč odvrnil Crebillon, — »prisegam ti, da se mi smiliš.«

»In ti, Crebillon me storiš jokati kakor mlado tele,« —

In res sta si oba pijančka, ki sta se razjarila eden proti drugemu vsled razgovora in različnosti mnenja, — sta si začela brisati oči in nos. — A v istem trenutku pa je prinesel natakar steklenici vina in šampanjca, že obe odmašeni. Ker pa ni vedel o njihovem prepiru, — je lepo postavil šampanjca pred Poissona in vino Anjou pred Crebillona, — kateri je sovražil to vino po lastnem izreku. —

In pila sta, ko sta si do dobra obrisala oči. —

»Poisson, — dragi moj Noe,« — je začel Crebillon, ko je izpraznil prvi kozarec vina Anjou, — »prisegam ti, da ni mas prav, da se braniš pokusiti ta izvrstni šampanjec. — To ti je izvrstna malo trd, pikanten, — že sama pena je rezka, — ima tako dober okus...« —

»Crebillon,« — je začel Poisson, — »naj me požre peklo, če ni ta pijača božanskega vina Anjou res vredna slavnega pesnika, kakor si ti!« —

In spil je zopet čašo šampanjca. — »Da, res, izboren je!« — je ponovil pa si zopet natočil. —

»Ali, — izvrsten, — nektar,« — je hvalil Crebillon pa pogladil steklenico vina Anjou. —

Medtem pa je vitez, ki je kakor vsi zaljubljeni, čutil potrebo, da govori sam s seboj, — nadaljeval svoj samogovor. —

»Da,« — je nadaljeval, »hotel sem umreti, — oh to sem bil neumen. — In sedaj, — zakaj pa sem tako vesel? — Morda zato, ker sem prost? — Deloma tudi, kajti lahko delam, kar se meni ljubi, — a to še ni pravi vzrok, da se mi zdi Pariz lepši, odkar sem moral v Basstijo. — Mogoče pa zato, ker je on dan stitljivi neznanec... Ne, ne, tudi radi tega ne! — Sicer pa, — ali je res tako častitljiv moj rešitelj? Njegov obraz bi me ravno ne prepričal. — In, — zakaj torej? — Da, tako bode, vesel sem, ker sem srečen in srečen sem, ker sem vesel, — tako je!« —

Ona resnica, katere si vitez niti v samogovoru ni hotel povedati, — katero pa ni brez težave lahko izdalo, — je pa bila sledeča: sestanek z gospodom Jakobom je vitezu d' Assas pred vseno dvojico pokazalo, prvič, da Ludvik XV. ljubi Ivano, — ali da ga Ivana doslej še ne ljubi, — a drugič, da nesreča še ni bila neovrgljiva, čeprav se je Ivana poročila, kajti ona ni ljubila svojega soproga. — Ne samo, da ga ni ljubila, — so vražila ga je!« —

(Dalje prih.)